

ВЕЛИКА СРБИЈА

LA GRANDE SERBIE

БРОЈ 10 сент.

Директор А. ЈОВАНОВИЋ

БРОЈ 10 сент.

Разочарење Немаца

— Немачки народ вапије за миром —

Криза, коју преживљује Немачка погоршава се рапидно сваким даном. Си тузација кайзеровог царства постаје све тежа, у колико се рат више продужује. И споља и изнутра ковитлају се црни облаци над земљом Хохенцолерна. Неумитна и неизбежна катастрофа приближује се постепено и сигурно.

Економско-финансијска прилика у Немачкој достижу критичну тачку. Директорство исхране немоћно је да ублажи све акутнију економску кризу. Директор исхране, од кога се очекивало регулисање животаог питања немачког народа није успео у својој предузећу. Није било тешко створити план потрошачких карата, али је било немогуће пронаћи артикле потребне за живот у довољним количинама. Велики број тих артикала недостаје сасвим. Остали су постали веома ретки и према томе њихове цене порасле су до невероватних размера. Са потрошачким картама у рукама средње и сиромашне класе немачке осуђене су да формално гладују у недостатку новчаних средстава за њихово куповање. Држава пак сама није у стању да сиротињи довољно притече у помоћ. Народне кујне претрпеле су потпун фијаско. Највише пати радничка класа, која даје одушке својим невољама путем крвавих демонстрација или преко својих јавних органа, која из дана у дан нападају најопштријим чланцима државну управу.

Сама држава налази се у великој финансијској кризи. За продужење рата потребне су огромне новчане суме, које немачка влада једино може од народа очекивати. Међутим Немци разочарани у исход рата стагли су грчевито својој воља чувајући га за неизвесну будућност и не желећи да га повере држави, која се налази пред катастрофом. Последњи ратни зајам претрпљује бедан фијаско. Влада чини нечувене напоре, да од народа измами паре тако неопходне за ратне сврхе. Генералштаб крије или бар ублажује ратне неуспехе и указујући на Хинденбурга «славноца» труди се да по-

колебану веру народа у победу опет успостави. Под утицајем владе немачка штампа агитује за ратни зајам истичући као пријатељ, да пропад државе поклачи за собом и пропад појединаца. „Сваки Немац, пише „Франкфуртер Цейтунг“, мора свим својим средствима потпомоћи државу, чија би пропад значила и пропад свију нас“. Али, све то не помаже ништа. Немачки народ, коме је кайзер обећавао 1914. године, да ће се рат до Божића свршити, потпуно је разочаран и наслућујући у главном неповољан ток операција, скептик је према свим тим обећањима и уверавањима. Огуда је финансијска криза у Немачкој взема акутна и кайзерова влада има пред собом веома мрачне перспективе.

Са великом запеташћу и многим надама очекивао је немачки народ експозе канцеларов. Држало се, да ће Бетман Холвег изнети факта, која ће подати морал немачког народа. Међутим, речи канцеларове остале су без одјека, без дејства. Уместо факата, први доглавник кайзеров дао је само обичан рапорт о дипломатској и војној ситуацији, који није био ни мало оптимистички. Кроз његове изјаве довејава меланхолија и песимизам, који нарочито кулмизира у изливима срдите немоћи против Енглеске, која хоће да „умори глађу“ немачки народ. Безбожан и празан канцеларов говор изазвао је жаву полемаку у штампи, а разочарао још више немачки народ. То су искористили пангерманисти и обновили још жешћу борбу против канцелара, који се нашао принуђен, да измени донкле правац своје дотадашње политике. Последница тога су последњи сумаренски злочини немачки, који су Немачку још више срозали у очима целога света.

Криза, која долази споља налази још страшнијег одјека у души немачког народа. Вести са ратних фронта из дана у дан све су неповољније. Серија неуспеха и пораза на Сони, губи так важних положаја и огромне немачке жртве услед помане и победничке англо-француске офанзиве; огромни руски напори да про-

бију аустро-немачки фронт у Галицији и Волинији; Макензенов пораз у Добруци; талијански успеси на Карсу; и најзад све успешнија и све више претећа офанзива на солунском фронту — све то допире до немачког народа, који резимирајући целу ситуацију изводи против своје воље веома песимистичне закључке и види, где се пред његовом државом отвара страхан и неумољиви амбис. И предосећајући, како се момент слома и катастрофе све више приближује немачки народ вапије за што скоријим заклачењем мира под ма каквим условима.

Политичке вести

Атина. — Сви листови тврде да ће сви посланици сила Споразума ускоро отпутовати за Солун.

Копенхаген. — Велика узбуђеност влада у Норвешкој због торпиљирања лађа. Штампа захтева од владе да предузме енергичне мере против тога.

Букурешт. — Нов грчки посланик на румунском двору г. Психас приспео је у престоницу.

Бивши посланик г. Рагавис отпутовао је из Букурешта, после једног дугог разговора са краљем Фердинандом.

Атина. — Ламброс је изјавио новинарима да је задовољан са посегама које су му посланици Споразума учинили.

Страна штампа

Нова руска војска.

«Фосише Цајтунг» (капетан Салдман): «Морамо призвати, да су од пораза у 1915. години, у руској војсци изведена права чуда. Њој је надахнут готово нов дух храбрости и издржљивости. Не можемо спорити јунаштво армијама, које се од 1. јуна боре против нас. Треба да признамо војничке врлине и код наших противника. Као што је препорођен дух руске војске, тако је и ратна индустрија учинила чуда. Изведена је нова организација жељ. линија и целокупног начина снабдевања војске».

Ништа, што је требало учинити за војне сврхе, није ускраћено. До сад су Руси за све то налазили извора и средстава. Једно од изведених чуда, на које наши војни стручњаци није мислили односи се на артиљерију и муницију, који играју тако анатну улогу у модерном рату. Урагани ватре на источном фронту не застају намамо онима на фронту Соме.

Руска црноморска флота.

«Руски Инвалид»: „Занимљиво је забележити, да од последњег лета све се више доводе у Севастопољ заплешене непријатељске лађе. То јасно доказује немоћ турско-немачких бродова да изађу на море. Присуство наших сумарена или наших околвача, очевидно им јако смета и то је тако од Одесе до обала Анадолије“.

Румунија и Савезници.

„Дејан Телеграф“ (интервју румунског министра финансија г. Костанеску): „У овом моменту, кад топови праште и рањеници стижу у нашу престоницу, наше многи и наша захвалаост управљени су ка Савезницима, и то нарочито ка Французима, Енглезима и Русима, који су нам указали своју стварну помоћ“.

Енглези су нас помогли обилато новцем, Французи дала ратну муницију. Ми од своје стране чинимо све што можемо. Данаас имамо 700.000 бајнета а сутра са освојеним нашим покрајинама имамо милион и моћћемо одолети свима својим непријатељима.

Кроз кратко време херојска Србија ће воскреснута мећаја во влад и вједно са Румунијом дедаће на уништењу свих немачких нада и амбација на Истоку“.

Криза у Грчкој

Савезничке мере настављају се

Атина, 1. окт.

Посланици Споразума признали су јуче формално нови послови атински кабинет. Енглески и руски посланик посетили су јуче г. Золокостаса, атинског министра спољ. послова, а француски посланик г. Гијмен изразио је преко писма своје задовољство због образовања новог кабинета. Нова атинска влада, држи се, призната је ради регулисања послова између Споразума и Грчке.

Адмирал Фурне упутио је нову ноту атинској влади, у којој тражи да се одмах престане са војним транспортима и да се уведу савезничка контрола у полицијским департаментима Атине и Пиреја.

Прексних су грчки официри покушали да нарочитим возом транспортују за Ларису артиљерију и муницију атинског гарнизона. Адмирал Фурне сазнавши за то послао је одмах јаке француске одреде, који су транспорт задржали и артиљерију узаптели. Исто тако је задржан у Ламији транспорт седам вагона муниције.

Поред осталог нова нота адмирала Фурне садржи захтеве,

ПРЕТПЛАТА ИЗНОСИ:
Месечно 3 франка тромесечно 8 франка,
годишње 36 франка

ЦЕНА ОГЛАСИМА:
Одња огласи 0.20 фран. од петогредне редне, већа
огласи по погодби. Нопац се подлаче државне
помесарства и дипломатски заступништине.

ЛЕСТ ИЗДАВИ СВАКИ ДАН ПО ПОДНЕ
Важну саати преко Краљ. Срп. Газ. Коловад
у Солуну

РУКОПИСИ СЕ НЕ ВРАЋАЈУ
Стан редакције Коломбо улица бр. 33 Salonique

Поједини бројеви се могу добити у Солуну код
књижаре „Друштва грчке штампе“ ул. Булт ризот
бр. 5, близу главне поште.

да се уклони пуковник Трупакис, жандармер. официри Атине и Пиреја, судске власти и истражни судија Меинтанис.

Сировођене савезничких мера узима све шире размере. И.

Енглези у борби

— Из бораба на Сони. —

Г. Филип Цибс, кореспондент на британском фронту Соме пише о операцијама:

«Немци су се борили са очајном храброшћу, али сад признају да је смрт неизбежна, ако остану на месту. Зато, чам би Енглези продрли у Морвал, Тиепвали др. села, немачке посаде налазиле су и предавале се у масама».

Немци се осећају сломили страшним бомбардовањем британске артиљерије и неумољивом постепеношћу, са којом Енглези од 1. јула отимају тврђаву по тврђаву. Њихово поуздање у немачку ратну организацију слоњено је. Они се сад плаше британских трупа, које су обично потцењивали. Згранути су смелим начином назада од стране Енглеза и упренашћена видећи да људи, који пре годину дана нису били војници сад се такмиче било као артиљерици или пешаци са њиховим најбољим трупама».

Један немачки официр, који се предао са целом четом, кад су Енглези продрли у Морвал, овако се о Енглезима изражава:

«Ваши војници, вели он, изненађују ме својом хладнокрвношћу. Они су мирни и хладни у тренутцима, у којима би већина војника погубила главе».

Немце веома чуди начин, на који Енглези с њим поступају и изненађени су кавалерским понашањем Енглеза, чим се борба сврши».

У «Тајмсу» пише пуковник Репингтон:

«Из писана вањених код заробљеника или при немачким лешевима сазнају се огромне патње и невоље, које непријатељ подноси на Сони. Често, вели се у њима, саобраћајни немачки ровови порушени су на размаку од 4 до 5 миља позади ровова прве линије, и то тако, да немачка појачања морају пузети ка првим линијама кошена страшном ватром наше артиљерије. Ровови дубоки по 22 стопе порушени су сасвим, велики број људи сахрањени су живи. Намирнице и вода једва се доносе. Дејство енглеских граната је страшно. Оне преривају дању и ноћу огроман терен, гонећи Немце у свима њиховим заклоњима. Савезнички авијатичари с друге стране не дају никако мира Немцима. Један Немац цена губитке на 8—10000 људи дневно».

Сарадња свих наших врста оружја, подразумевајући ту и авијатику, изванредно је задовољавајућа.

Ова офанзива доводи Немце у врло тежак положај. Она доказује осим тога, да су енглеске трупе кадре напасти најјаче немачке снаге на немачким положајима и потући их.

Знали смо да би могли тући Немце. Али док нисмо нагомилали

људе и потребну муницију, ни смо могли предузети сталну офанзиву ни доказати, да су наше армије готове на све жртве и да је наш народ способан да их мирно подноси. Тај доказ је сада учињен и ставља британску државу и њену војску у сасвим нов положај, не само у очима њених пријатеља и непријатеља, већ и пред лицем саме историје.

СА РАТНИХ ФРОНТОВА

Са нашег фронта

Солун, 1. окт.

У току 30. септембра наша се коњица приближила Серезу.

Енглеска је војска водила успешну борбу северно од села Долзели у области Дојрана. Српске су трупе напредовале у планинском пределу. Артиљерско дејство било је врло интензивно.

Француски коминике

Париз, 1. октобра.

Северно од Соме, Немци су успели да заузму неколико ровова код шуме Сент Пиер Васт.

Јужно од Соме, врло јака артиљерска борба.

На фронту код Вердена интензивна артиљерска ватра.

На осталом фронту ништа се значајније није десило.

Авијатика. — 40 англо-француских авиона бомбардовали су радионице Маузер Обендор на Накру; Бацали су 4340 килограма експлозива, 6 немачких авиона који су бранали радионице оборени су у току борбе.

Солунски фронт. — На фронту Струме непријатељ држи Серез, Савјак, Баракли—Зуму, Јенимак. Енглеска је војска у непосредном контанту са овим положајима. На центру и левом крилу артиљерски дуел.

Италијански коминике

Рим, 1. октобра.

У зони Пасубије, одбили смо жестоке непријатељске нападе на падинама Роате. Наше су трупе напале непријатељске положаје између Сетеврочи и Роате и успеле су да напредују и поред великих теренских тешкоћа и јаког непријатељског отпора. Заробљено је 32 војника.

У долини Позиве артиљерска ватра и неколико локалних сукоба.

На фронту Јулијанских Алпа јака артиљерска борба.

Ноћу између 28. и 29. септ. непријатељ је извршио неколико јаких противнапада на Совер јужно од Новезиде и на положаје у сколини коте 144 на Кароу. Сваки је његов напад одбијен са великим губицима.

У току дана наше су трупе

забиле сав терен између заузеле непријатељске линије и друге утврђене линије. Трупе су достигле до падина Печинете. Заробљено је 400 војника од којих су 10 официра.

Руски коминике

Петроград, 1. окт.

Непријатељ је у области села Голдовичи код реке Шаре, после јаког бомбардовања предузео офанзиву и успео да заузме један део нашег рова. Али наше су трупе извршиле против напад. Одбиле су непријатеља причинивши му огромне губитке.

У области југо западно од Буновна наше претходне јединице разбиле су јаке непријатељске предстраже и заузеле њихове ровове.

На Карпатима и у области Селетине, једна је наша батерија оборила непријатељска авиона. Апарат је при паду горео. Авијатичари су заробљени.

На фронту у Добруци није било значајнијих догађаја.

Румунски коминике

Букурешт, 1. окт.

На северном и северозападном фронту у долини Узула, западно од границе, одбијен је један непријатељски напад.

Наша је коњица одбила код Магериоша западно од Алтизи-а шест пешачких непријатељских напада.

У долини Бизе-а, одбили смо један крвав напад непријатеља, који је био приморан, после пораза, да се повлачи.

Код Сузена и Предеала, непријатељ је одбијен и повукао се ка Тамишу.

У Глували, сукоб патрола; у Кајнеми, артиљерска борба. Западно од Кајнеми одбили смо један ноћни непријатељски напад.

У долини Јула и код Оршаве артиљерска борба.

На јужном фронту артиљери

ски дуел и пешачка ватра на целом фронту дуж Дунава.

У Добруци дан је прошао на миру.

Макензен се повлачи

Берн, 1. окт.

Трупе генерала Макензена, под притвском руско румунске и српске војске, приморане су да се повлаче и да траже појачања. Није им могуће да држе садашње положаје на фронту од 40 километара.

Армија генерала Брусилова продужава своје напредовање. Немци подносе огромне губитке.

Италијанска победа

Наша пешадија успела је да прошири своје нове положаје нарочито код Собера (Горица) на коти 343 и 344 и источно од Невевиле. Заробљено је 1771 војника од којих су 35 официра. Целокупан број војника који су на фронту Јулије заробљени од 1. августа по новом до данас износи 30.881 војника, од којих су 728 официра.

Преко 40.000 заробљеника

Париз, 1. окт.

Целокупан број војника, које су Французи заробили до 30. септембра на фронту Соме износи: 40.125 људи.

Јучерашњи дан

Савезници напредују свуда

Париз, 1. октобра.

Јучерашњи дан био је од велике важности по савезничке трупе. Италијани, предузимајући општу офанзиву, постигли су сјајне успехе и заузели плато Добед и овладали путем Горица—Трст. Истовременим нападима северно од Карса и јужно од Пасубија они су пробили аустриске линије, заузели главне брегове и забили још 1525 заробљеника, поред ранијих 5000. Офанзива се успешно наставља.

У Ерделу се успоставља равнотежа снага спајањем руских и румунских армија и новим појачањима.

У Добруци пристижу знатна појачања руска, док Савезници на македонском фронту напредују ка Битољу и Серезу задовбивши у последње време 2516 заробљеника.

Јужно од Соме у току претходних дана напредовали су заробили смо 1366 за

робљеника, од којих 26 официра. Два очајна немачка напада на Шолн пропала су. Немачки листови признају француски успех у Пикардији.

Мађарски листови признају пораз на талијанском фронту. (Радио)

НЕМАЧКИ ГУБИЦИ

Из писама немачких заробљеника

На Соми, септ. 1916.

Драги брате,

Немогуће ми је, да ти опишем шта се овде дешава. Онај, који изиђе из овога пакла има много среће. Надам се, да ће нас ускоро повући, јер смо већ два пут били у првој линији.

Немамо више ни официра ни наредника. Пруси су побегли. Рекли су нам, да нису више могли одржати положај и ми, који смо били на трећој линији, бачени смо у прву. Саксонци нису ни зашта. Остало нас је свега 70, а било нас је 300 кад смо ступили у борбу. Осим тога били смо и појачани са 40 људи.

Писмо (непослато) писано у гову 4. септембра од пионира Х. из 35 чете М. В. (36 дивизија).

«Свакодневно Французи бомбардују 1. 2. и 3. ров. Бомбардовање почиње у 9 часова пре подне и траје до 9 и по часова увече. Намирнице и све остало довлачи се само ноћу. Њиховој ужасној ватри просто се не може одолети. Никад писмо имали толико мртвих ни рањених као сада.

Јуче је једна граната погодила један наш заклон. Било је 24 мртва, 10 тешко и 6 лако рањених. Од целе посаде остало је читавих само 5 људи.

Заклон наших официра такође је порушен. Срећом већи број њих изнео је живу главу.

Нема начина, да се иде дању по намрнице или пошту. Дању и ноћу очекујемо напад Француза. Од нашег положаја неће остати ништа.»

Извештај из Србије

Илија Букчић из Крагујевца моли за извештај о овим обавезницима: Велимиру Пејковићу и Мих. Пејковићу,

Спасенија Марковић из Крагујевца Цетињска ул, 12 моли за извештај о Мри Драг. Михаиловића ппиковника, Стеви Марко

вићу вишем чиновнику, Ђоки Марковићу в. чин, Ђоки Марковићу ппиковнику и Драг. Михаиловићу ппиковнику. Моли да јој се што пре пошаље новац.

Зора Станковић учит. из Стублина извештава мужа Милутина учит. да је послати новац примала и да је у Стублани.

Олга Пироћанац из Београда Крунска ул. 84 извештава мужа Велимира ппиковника да је код маме у Београду са децом и сви су здраво а његов отац са породицом још у Крушевцу здраво.

Петар Барјактаровић из Вел. Плана смедеревске моли за извештај о сину Владимиру војнику краљеве гарде, код куће су сви здраво.

Ката Ј. Самуровић из Прњавора моли за извештај о Јанку Михајлу, Милосаву и Миливоју Самуровићу и о Јови Вељановићу инжењеру. Сви су код куће живи и здрави.

Влад. Малина из Београда Цара Уроша извештава Танасја Ан. тића трг. из Лознице да су Боса и деца у Лозници здраво а такође и породице осталих за које је јављено.

Милева М хаиловић из Кралева извештава Јешу Михаиловића ппиковника да се до сад није јавила зато што је била опасно болесна и оперисана. Сад је врло добро. Новац у три маха примила а од Жике и Спасеније по једанпут. Благодарим свима. Мајка је код мене а Митар у Мађарској. Деца су здраво, Моли да се чешиће јавља.

Ђока Пескаревић из Београда Душанова ул. 6, извештава Јову Пескаревића поручника да је добио две карте његове. Сви су здраво.

Живка Петковић из Јагодине моли за извештај о сину Живојину матуранту.

Зорка Манчић из Београда Баба Вишњина ул. 29, јавља мужу Милану Манчићу, да је са децом у Београду здраво. Новац преко д-ра примила али од тетке из Ниша не. Моли да одмах новац пошаље.

Јелица Димитријевић из Београда Царице Милице ул. бр. 7, извештава мужа Саву Димитријевића да је новац примила у 457 круна као и карту. Сви су здраво и поздрављају.

Лепосава Станић из Београда Проте Матеје 20, извештава оца Милоша Станића мајора да је карту примила и да је са мамом потпуно здрава.

ФЕЛТОН

Стање у Немачкој

— Са пута једног неутралца —

Берлин.

Берлин, септ. 1916 г.

По други пут од почетка рата посетио сам престоницу Немачке. Први пут је то било у месецу децембру 1914. год. за време свечаности Божића и Нове Године. Још тада, Берлинци су почели да налазе смешним обећање кајзерово да ће се трупе вратити кућама до Божића. Они су му пребацивали, што није одржао своју реч. Али су се и так донекле тешили понављајући да су за то криви ти „одвратни Енглези.“ „Gott strafe England!“ (Боже казни Енглезе!)

Тек што сам се сместио у престоницу кајзеровој — у хоте-

лу „Бристолу“, недалеко од царског дворца — а већ ме поче гушити берлинска атмосфера. У доба мира Берлин није непријатна варош. Чак се кадгод може констатовати, да живот у њему има својих добрих страна. Његови ресторани, пивнице, кафане, концерти нису без интереса.

Пре подне, око 11 часова, трговачки квартали, од станице у Фридрихштрасе до Подзамерплаца буче од саобраћаја. Живост је необична, маса света неизмерна. Изгледа, као да је сваки пролазник надахнут изреком: „Време је новац!“ То објашњава утисак, који се добија, кад да је

сваки Берлинац у страху да не задоцни на рандеву и зато размахујући лактовима око себе тиска се кроз гомилу света. Такву је физиономију имао Берлин пре почетка рата.

Али овога петка, као и четири следећа дана, која сам провео у Берлину није било тако. Нико није имао изглед ујурбаности. Сваки је ишао замишљено и полако својим путем. Није се говорило гласно као некада. Рекао би човек, да је град преплављен шпијунима, од којих треба бити на опрези. Spionengefahr! пише на картама по травајима и омнибусима.

Фридрихштрасе и Лајпцигштрасе до ње пружају миран и суморан изглед. Берлин је очевидно у великој кризи и меланхолији.

Кроз берлинске улице јури још

увек велики број омнибуса. Њихова ларма има у себи такође нечега меланхоличног. Некад снажни коњи, који су их вукли замењени су сад рагама, чији изглед изазива сажаљење. Глава им је опуштена до колена. Они очекивају вуку свој огроман терет са великом зловољом и теgebом. Они чине утисак, као и да је њихов дневни оброк зоби прописан нарочитим потрошачким картама. Таксирани аутомобили постали су ретки у Берлину. Они, који се још срећају, немају више негдашњи сјајан и раскошан изглед. Осим тога чине страховиту ларму. Гуме су услед оскудице у томе артикле поскидане и тако су аутомобили снабдевени првим колеским точковима. Тако преображени берлински таксаметри изгубили су потпуно своју елеганцију и брзину!

По киосцима изложени су где где страни листови. Поред неутралних стоје у излозима често и француски и енглески листови. Они наривно нису скорашњега датума. Продавачица у једном киоску објашњава ми сасвим безазлено:

— О, ти непријатељски листови долазе најчешће веома ретко. Ми их продајемо по једну марку примерак. Али, шта ћете, они понекад доносе врло рђаве карикатуре по нашег «доброг» Кајзера или веома оштре чланке против нас, те их цензура забрањује.

Улице и булевари берлински још увек су пуни света. А и сви ти људи, који њима пролазе имају изглед да их нешто тишти, да им је на души неки велики терет. Они корачају полако и готово бесвесно, као да иду без

ДНЕВНЕ ВЕСТИ

Наследник престола на енглеском фронту

Прекјуче је наследник српског престола Александар обишао један део британског фронта на Струми.

Командант корпуса, првио је принца Александра у своје штабу где му је одата војничка почасти.

Затим је наследник престола посетио разне енглеске батаљоне, разне артиљеријске положаје и ново задобивена места. Пред вече се принц Александар вратио у Солун.

Годишњица.

На данашњи дан прошле године, кад је наша храбра војска, својим беспримерним јунашвом и самопожртвовањем, одбијала нападе двеју великих централних царевна и довела у питање не само репутацију немачког војсковође, идола аустро-немачких војних кругова, него и саму акцију и част немачког оружја, — напала нас је с леђа подла, издајничка Бугарска, осујетивши тиме спречавање успостављање везе између Централних Сила и Турске и приморавши нас на повлачење и доцније на напуштање отаџбине. Својим мучним нападом Бугари су успели, да од Бугарске створе мост немачком «Дрангу», али нису успели да слома чврстину и моћ српског патриотизма. Захваљујући свести и хероизму српске војске, ми се сада, лагано али и поуздано, враћамо у своју драгу Србију и постепено исплаћујемо свој дуг бугарским злочинцима. После годину дана наших страдања, почињемо се пењати уз брдо наше славе и величине. И кад се попнемо тамо, видећемо издајника Бугарина, како се ваља у брлогу срама и свог неваљалства.

Нов солунски префект.

Самоски префект г. Адаидес биће наменован за префекта у Солуну.

Грци на страни

Из Лондона јављају да су се многи чланови грчке колоније у тој вароши уписали у добровољачки одред. Цени се да има око 1000 уписаних добровољаца, који ће ускоро отпутовати за Солун. На челу покрета су: професор

икаква одређена циља. Велике кафане, у којима се некад није могло добити место, као «Јости», «Бауер», «Викторија», «Екитабл», «Кајзеркафе», ако још имају клијената, показују зато масу празних столова. Оркестри, чији се број јако смањено не занимају више угуцене Берлинце и не успевају никако да растерају њихову забринутост. Берлин, који је пре рата «живео» до 5 часова ујутру изумире већ око 11 часова увече.

Жене у црнини врве улицама. Није прегерано рећи, да је цео Берлин увијен у црно. На сваком кораку срећу се рањени војници. Исто тако велики број здравих и способних официра. Откуда то?

— Твој офцири објаснио ми је то у «Кајзеркафеу» један стари Берлинац с огромним наочарима, не боје се ничега. Они су синови

Еморфопулос и архимандрит Павони.

Нове италијанске трупе

Телеграфину са Крфа да су се искрцале нове италијанске трупе у Санти-каранти и да маршују ка Корчи, у циљу да појачају француску руску војску.

Долазак добровољаца

Приспело је у Солун 30 сеп. око 600 добровољаца из Сохоха.

Реквизиција робе

„Неологос“ јавља да је нова влада наредила да се реквизира сва робе која је одређена за бугарску а која се сада налази у царинским магацинима. Вредност те робе износи: 2.500.000 драхми. Наредено је такође да се реквизира сво жито, које је атинска влада прикупила у Македонији.

Нов банкет

Управа Канадске болнице Бр. 5 позвала је г. Венизелоса на банкет који ће бити 3 октобра.

Из поште и телеграфа

Атинска влада обуставила је исплате поштанских и телеграфских упутница, које долазе из Солуна.

Због тога војни командант поште и телеграфа у Солуну извештава публику да се до регулисања узајамне исплате неће ни овде исплаћивати упутнице које долазе из Атине.

Генерал Лапотиотис

Из Атине јављају да је генерал Лапотиотис у друштву са пуковником Милиотиотисом и неколико официра, отпутовао за Солун.

Српским свештеницима у Солуну.

Сутра у 10 часова пре подне осветљаће се гробље српско у Зејтинлику и одржати парастос изгинулим херојима нашим.

Свештеници наши, који живе у Солуну, треба да буду на лицу места најдаље до 9 и по часова пре подне, сем оних, који су заузети службеним послом.

Из канцеларије ванредног архиепископског намесника 1. октоб. 1916. г. Службено.

Један инцидент.

Према извештајима, грчки официри који су пратили воз са ратним материјалом за Ларису

великих породица, нарочито богатих индустријалаца и сопственика великих имања. Они су готово сви деташирани у пук гарде и налазе се у «нарочитој мисији» у Берлину. Та мисија мора да је врло важна, јер траје од почетка рата. Уосталом, она још једино дају живости берлинским салонима, у којима има мало забаве, кад су комуникација са фронтима добри.

Рекли су ми: Ако хоћете да имате кључ свих манифестација које се дешавају у Берлину услед скупоће и оскудице животињних намирница; ако хоћете да имате тачну слику о бедни немачког народа, отидите у радничке квартове престонице, видите у варошке крајеве сев. зап. и зап од Кеперникерштрассе до Штралау и Румелсоутга, у правцу станице

покушали су да се успротиве наредби француских официра да се воз задржи. Али су, према новим инструкцијама војног министра, грчки официри морали су одустати од намере. После овог инцидента, француски одред у Лариси знатно је појачан.

Умрла Вилсонова сестра.

Сестра председника Сједињених Америчких Држава г-ђа Ава Хау умрла је у Њу Лондону.

Крстарица „Хидра“.

Крстарица «Хидра», која је пришла покрету стигла је јуче у Солун са великим бројем официра.

Солунска царинарница.

Инспектор солунске царинарнице саопштио је јуче свима подручним чиновницима наредбу провизорне владе, да имају ову одмах признати и прекинути са атинском владом. Чиновницима, који не желе прићи покрету слободно је отуговати, али остају за увек бити чиновници. Сви царински чиновници су солидарно изјавили, да прилазе покрету.

Директор овдашње царинарнице послао је јуче последњи телеграм атинском министру финансија, у коме јавља да је царински приход за прошли месец изнео милион и две хиљаде драхми.

Соследње вести

Операције на Соми

Париз, 1. октобра
Војни критичар на фронту северно од Соми пише у «Пти Журналу» да су француске трупе заузеле важне положаје и спремају нову офанзиву код Ранкура. Енглеске се трупе налазе на неколико стотина метара испред Вербикура.

Ратни буџет

Лондон, 1. октобра
Јуче је једногласно изгласан у енглеском парламенту кредит од 1 милијарде и 500 милиона. Ратни су се трошкови повећали и износе 126 милиона и 500 хиљада франака за последњих 77 дана.

Изјаве Аскитове

Лондон, 1. окт.
Приликом решавања о буџету Аскит је држао говор у коме је изложио војно стање на свима фронтима а нарочито је уста-

као енглеску победу над Турцима у Египту, која је отклонила сваку опасност од турског напада на Суецки канал.

Савезничка војска на солунском фронту причинява велике губитке непријатељу и тиме спречава одашиљање појачања на фронт у Добруди.

Савезници су на Соми напредовали 12 километара и тиме су успели да доминирају непријатељским положајима. Целокупан број војника који су заробљени износи 60.474 војника; заплениено је 304 топа и 1.030 митраљеза.

Немачко претње

Амстердам, 1. октобра.

Немци су растурили у пограничним местима Холандије следеће манифесте: «Холанђани, за време рата ваша земља је стекла милијарде. Помозите дакле Немце са немачким новцем, који сте зарадили. Помозите нашу браћу, да задобију нове победе и да потуку

непријатеља, који и вама грози. Ако те нећете, нама ће затребати нове холандске земље за проширење наше економске области. Нама је потребна Рајна све до њеног ушћа и слободна трговина, коју нам Холандска отежава. (Радио).

Беда у Немачкој

Берн, 1. окт.

За време дискусије у рајкстагу социјалистички посланик Штајдман тражио је отворено мир и додао: «Што је француско, нека остане француско, белгијско — белгијско, а што је немачко остане немачко. Немачка преживљује озбиљну кризу. У земљи влада беда. Починене су врло тешке погрешке, јер влада није хтела рећи истину земљи.»

Америка и Немачка

Вашингтон, 1. окт.

У ноћи упућеној Немачкој Вилсон признаје, да сумарени нису повредили обавезе према Америци, али изјављује, да ће торпедовање близу америчких обала изазвати затегнутост односа са Немачком. (Радио).

Српски званичан извештај

Солун, 1. октобра

30. септ. сев. местимичке артиљеријске и пешадијске борбе није било значајних догађаја. Имамо неколико заробљеника.

ПОШТА

Саспштења

— Момчлду Паштровићу — Женева. Твоје писмо добио сам. Сви су ти безмерно захвални на труду. Молим те постарај се, да оригиналне карте и све одговоре, који су стигли за мене, добијем што пре. Јави моме брату Вељу у Валево да сам са Буром, Бешком и Батом здраво. Извести Рибарца, да су Воја, Драгиша, Мака и Милошук здраво и добро. Усредно те моли и поздравља Љуба Јездић, адвокат

У нашем уредништву да прима писма: г.г. Јован Шерапац, Радисав Крстић, Малосава Поповић болничарка, Славко Поповић редов, Ранко Веселиновић админ. чин. жел. дирекције, Миленко Р. Костић пеш. поруч. Михаило Дединац пуковник, Чедомир Б. Симоновић пек. чета, Воја Поповић потпор., Јова Радојевић, Чедом. Пешић, Милорад Глигоријевић из Валева, Миладин Вукосављевић машино

вођа, Драгиша Рашковић моноп. надзорник, Милан Петровић капетан, Д-р Веламирковић, Обрен Нешковић арт. мајор, Велдбор Поповић, Настас Благојевић, нар. посланик, Влад Станковић налз. дувана, Ернест Цилп.

У дротерији «Гублар» Праклијева бр. 7, писма из Србије: г.г. Св. Гребенац ппор, Борко Јанковић царинак, благ. ков. пука.

За Србију

— Милан Павичић, возовођа С. Д. Ж. пита Ђу Драгићу К. Билића удову, Сарајевска бр. 15, Београд, да ли је његова жена Ачка дошла из Призрена и да ли је здрава. Ја сам са сином Миодрагом здрав а тако исто и Тушегић бакали и све комшије. Одговор истим путем.

— Радомиру Симићу, Третињак крушевачки, извести моју жену Савку Велић да сам ја са Живком здраво и да не брину. Јавити се истим путем.

— Милош Требињац јавља својима да је здраво и моли за одговор истим путем.

Герлиц и најад у огроман квартал који се простира од Александер плаца до Шенхаузертора. Он да ће имати представу о томе шта од пре две год. пате 1.800.000 радника и малих службеника берлинских. Тада ће разумети зашто, упркос цензури, листови који су органи тих несрећника, као «Моргенпост», «Берлинер Алгемајне Цајтунг», «Форверцт», «Велтам Монтаг» и т. д. подижу свој глас без престанка против реткости и све веће скупоће животињских намирница.

Поступио сам по савету. Обишао сам ове квартове, у којима живи радничка сиротиња, где га мижу хиљаде и хиљаде деце потпуно напуштене, (отац је у рату или фабрици, мати у фабрици). Она су једна и жалосна, прљави, чупава, поцепана. Поглед на ову бедну децу казује више него сви

чланци по новинама. Бледа и оронула, изгладнелих лица, омршавелих тела, она јуре боса по цео дан кроз улице. У време обода шуњају се у околини касарни са судом у руци — обично су то кутије од потрошених кофери — и труде се да на све могуће начине изазову сажалење старих ландштурмоваца, који чине једини гарнизон вароши. Свако дете има ту свога «заштитника» који му даје — само у подне, јер увече се код пруског краља не дају топла јела — или мали комадић црнога хлеба или мало од своје чорбе са поврћем. О месу наравно нема ни помена, јер тај артикал је одвише оскудан и за кајзеј ове војнике.

— То м ло меса добијемо само два пута у недељу, рече ми један стари ландштурмовац сипајући у кутију св га «штићеника» мало

чорбе са пиринчем.

Три пуна дана провео сам тако међу радништвом Берлина. Као што је изглед ове изгладнеле и напуштене деце страхан за једног неутралца, не мање је жалостан приказ, који чине њихови родитељи враћајући се са рада.

Било да ради у електричним фабрикама Бермана, Сименс Шукерта, Сименса и Халскеа, или да се муче дванаесточасовним радом у многобројним металургијским фабрикама, сви они имају мизеран изглед људи, који раде прекомерно више, него што њихове снаге доуштају услед недовољне и веома рђаве хране. Подераних одела, поцепане обуће, разбарушене и чулаве косе, угученога израза лица — тако изгледа берлински радник. Колика ових људи су готови на побуну, а з држава х савао страх од хапшења и свесност индивидуалне немоћи.

— Наставиће се —

Оросди -- Бан

Централа:
Краља Ираклија бр. 5

ПАЖЊА СРПСКОЈ ВОЈСЦИ

У СОЛУНУ ЈЕ ЈЕДИНА ФРАНЦУСКА
ФИРМА ЧИЈЕ ЈЕ СЕДИШТЕ
У ПАРИЗУ, УЛИЦА
ЛАФАЈЕТ 126.

ОРОСДИ-БАК

ЦЕНТРАЛА:
Улица Краља Ираклија бр. 5.
ФИЛИЈАЛИ:
Улица Венизелос бр. 4 где се говори српски
улица Венизелос бр. 8,
и улица Игњатија број 14.

ПОСЕТИТЕ РАДЊУ „ОРОСДИ-БАК“

Оросди -- Бан

Филијала:
улица Венизелос бр. 4.

Препоручује:
Своје велико стовариште
најбољих вина и ликера.
Велики избор разних кон-
зерви, бисквита, чоколада, те-
ста, салума, масла и т. д.
Цене су врло умерене и
утврђене.
Прими поручбине и на-
бава све артикле.
Услуга брва и тачна.

Препоручује:
Све врсте конфекционе робе,
Велики избор одела, ше-
шира и т. д.
Разнообразне кућинске пла-
ве и порцеланско посуђе.
Све по цени врло умереној
и утврђеној.
Прима српски новац по
дневном курсу.
Услуга брва и тачна.

улица Венизелос бр. 8
Филијала:

Оросди -- Бан

улица Игњатија бр. 14
Филијала:

Оросди -- Бан

ПОЗОРИШТЕ ВАРИЈЕТЕ

код Беле Куле
ЛОКАЛ ПРВОГА РЕДА
Свако вече велика представа
са новим програмом.
Велики успех г-не Сузане Дар-
тоа, славне акробатске играчице
из париског Фоли Бержера.
Ускоро ће почети Роза Ми-
рон рецитаторка париског позо-
ришта СКАЛА.
После представе велики каба-
рет уз суделовање целе трупе.

Кад се решите што да купите
посетите прво

ТИРИНГ

улица Венизелос број 5.
Највеће стовариште разних
артикала нарочито за војне по-
гребе.
Огроман избор одела од плат-
на панаме, — униформе «каки»,
пипела, камашна кожных и ву-
невих, пољских кривета, јасту-
ка инеуматичних.
Мрежа противу комараца и
мува.
Потпуна опрема: торбе за сев-
ције, денкове, путничке торбе
и куфери.
Кожних вајшица, корбача, ту-
ристичких штапова.
АПАРАТА за БРИЈАЊЕ
и све припадљиве делове.
Све врсте парфимерије,
и т. д. 31—90

РЕКС

Фабрика цигарета — Јану-
каки Протопапа
Рекс се зове нова марака ци-
гарета горње фабрике. Зове се
тако, јер је то краљица свих
других марака својим одличним
квалитетом и особитим укусом
и финим мирисом.
Препоручујемо цигарете Рекс,
Рекс, Фос, Авга и Кири, које
се могу добити у свима прода-
вницама дувана. 16—36

Најмодернији и најуређе-
нији завод за чишћење и
прање седела и рубља офи-
цијског, војничког и гра-
ђанског

Леониде Каропотатиса
ул. Франк 37 (до франц. болнице)
Цене су умерене.
Уверити се у радњу 14 15

ФАБРИКА ЦИГАРЕТА

„НЕСТОС“

НАЈВЕЋА НА ОРИЕНТУ — 500 РАДНИКА

Специјалитети:

Нестос	Киви	Дин.	1.—
„	Глубек	„	0-80
„	Јаки	„	0-65
„	Афрос	„	0-50

35 —

Посетите и купите у Солуну све намирнице у најстари-
јој и најпризнатијој радњи

Колонијално-деликатесне робе

В. МУСИО

ОСНОВАНА 1860. ГОД.
Улица Бугароктон бр. 6 у близини Централне Поште.

ОГРОМНО СТОВАРИШТЕ:

Свих врсти конзерви, Сардина, риба итд. Конзервованог млека.
Велики избор свих врста француских вина, ликера, ко-
њака, шампања итд.
Из првих фабрика: бонбона, посласлица, чоколада, бис-
квита, разна теста итд.
Најфинији зејтин, путер. Свеће „Аполо“ и „Фуршје“.
Сапуни и парфимерије прво квалитета.
Разне минералне воде. Боја за обућу итд.
ЦЕНЕ УМЕРЕНЕ И УТВРЂЕНЕ
Сва је роба јевтинија но ма у којој другој радњи.
Продаје на велико и на ситно. 32—60

ПРЕПОРУЧУЈУ ВАМ СЕ

најбоље цигарете

„ВЕНИЗЕЛОС“

од 0-50, 0-75 лепта и 1 драхме

Продају се свугде

Главна продаја у филијалу „Атлас“ киоск „Бела Кула“
ФАБРИКА УЛИЦА ФРАНК БР. 28—30

63—

СИНОВИ Г. А. ЕРЕРА И К^о ЛТД.

СОЛУН

НАЈВЕЋЕ СТОВАРИШТЕ:

Позамантерије, чарапа, бажутерије, мариса, чипча, пантлена
платна, мушема. Париских артикала, женске
конфекције, гвожђарије и т. д.

— ЦЕНА УТВРЂЕНА —

Продаја на велико и на ситно по истој цени.

**ВЕЛИКОЈ МЕЊАЧКО-БАНКАРСКОЈ РАДЊИ
ВАРУХА САЛТИЕЛА И С. СКАПЕ**

Преко пута Тиринга — СОЛУН — ул. Венизелос 8.

Поверавајте ваше мењачке и банкарске послове, јер се
одликује својом солидном и кулантном радњом.

Врши све банкарске послове увек тачно и по дневном
курсу. 25—30

Српско Трговачко Друштво А. Д.

СОЛУН

Мисир Чарши бр. 3. (Спреху Централне Поште
у згради Хотел „Слободе“—„Liberté“)

Обавља све банкарске, трговачке и транспортне послове.
Врши обичне и телеграфске новчане исплате за Србију,
Швајцарску и све Савезничке државе.
Прима новац на штедњу и чување.
Обавештења бесплатно. 24—80 УПРАВА.

ГОСПОДО! Препоручујемо Вам да и даље пушите само
цигарете из прве и највеће фабрике цигарета

САЛОНИКА

КАИРО — АЛЕКСАНДРИЈА — СОЛУН

Најбоље и најкусније цигарете и дуван свих врсти.
Награђена првом највећом наградом на изложби
у Филадельфији.

НА ПРОДАЈУ У СВИМА ДУВАНЦИНИЦАМА
Нарочито «Миродато» и ДУВАН ЗА ЛУЛЕ. 76—60